

Beemsterwaarden overdragen Naar een nieuw rentmeesterschap

MOOI
**NOORD-
HOLLAND**

ADVISEURS
OMGEVINGSKWALITEIT

Presentatie 5 oktober 2021 door de
adj. directeur van MOOI Noord-Holland

Hoe breng je de Beemster-waarden een nieuwe tijd in?

- De Beemster in zijn context
- Actuele opgaven en dilemma's
- Beleidsstructuur
- Nieuwe omstandigheden, nieuwe kansen, nieuw rentmeesterschap voor dubbel werelderfgoed

Beemster in zijn context: historisch

Kaart van Christiaan Sgroten uit 1573(NH Archief)

Uitsnede van een kaart uit 1608 (NH Archief)

Beemster en Purmerend

1560: Purmerend aan de Beemstermeer (NH Archief)

Boven: Beemsterbrug
Onder: Kaasmarkt Purmerend

Voorbeeldstellend ruimtelijk beleid: een samenhangend stelsel, 2012

- **Structuurvisie:** waarom is de Beemster werelderfgoed (kernkwaliteiten, gouden regels) en welke ontwikkelingen zijn er mogelijk
- **Bestemmingsplan:** welke functies mogen waar wel en niet, hoe worden landschappelijke kenmerken als poldersloten beschermd en op welke wijze wordt de bebouwing op de bijzondere Beemstererven gezoneerd
- **Omgevingsnota** welke eisen worden er aan de vormgeving van ontwikkelingen gesteld op basis van de kernwaarden van het Beemster erf

Opgaven voor Droogmakerij De Beemster

Hoe vul je het rentmeesterschap in met alles wat er aankomt?

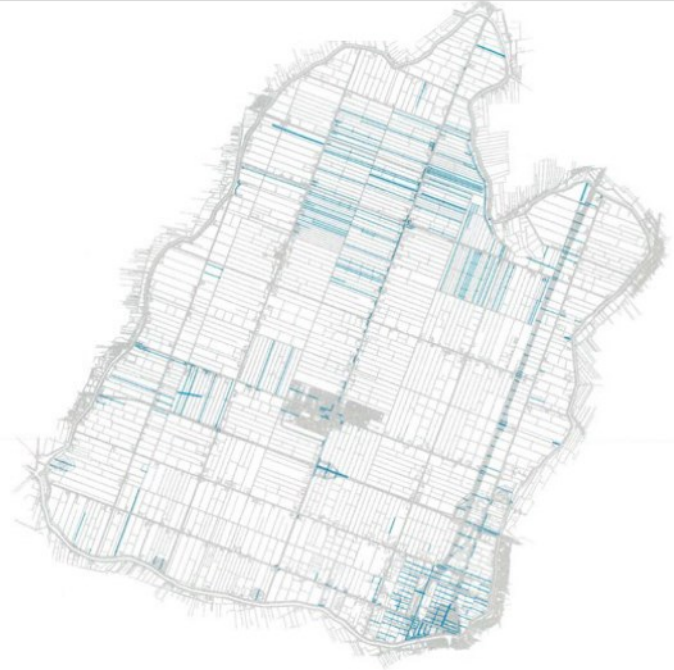

Foto Mart Groentjes

Gehandhaafde sloten

Verdwenen sloten

Nieuwe sloten

Waterberging 2010:
ruimte zoeken binnen het
patroon van de
kopergravure: 'verticale
opslag'.

Samenwerking Hoogheemraadschap HHNK en agrariërs. Gemeente als verbinder.

'Het gevoel was: we hebben samen een opgave en een plan om de Beemster ook voor de toekomst geschikt te houden.' (HHNK)

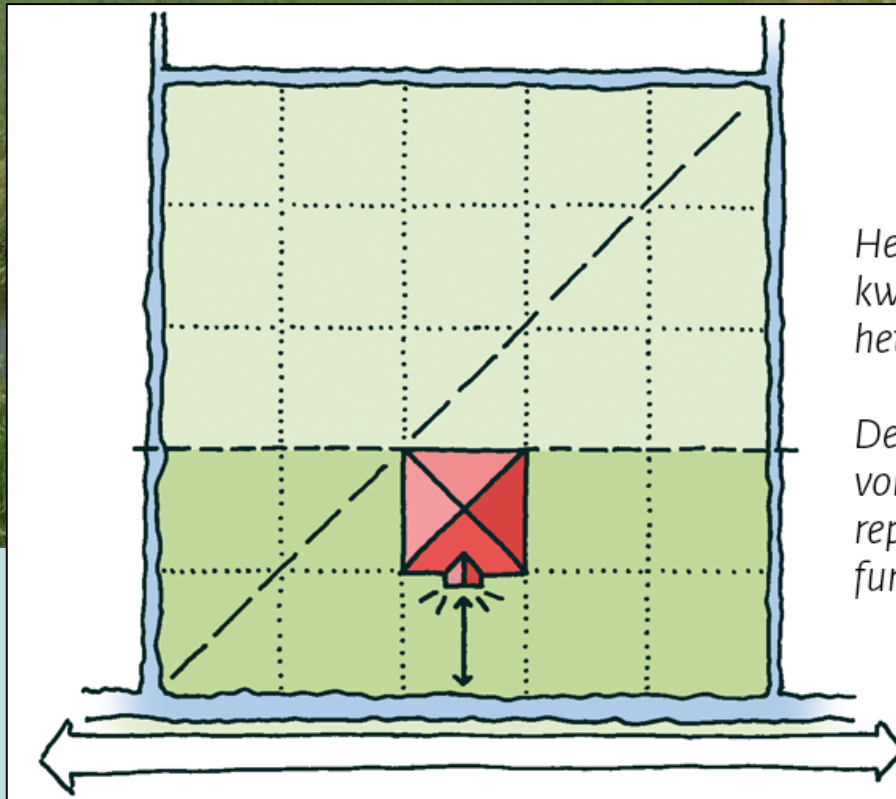
Wat is de volgende stap?

Agrarisch landschap

'Zonder landbouw zou het landschap betekenisloos zijn'
(Stefan Gall)

Leidraad
Landschap &
Cultuurhistorie
PNH

Het vierkante erf is ingedeeld in kwadranten met de stolp vooraan in het midden.

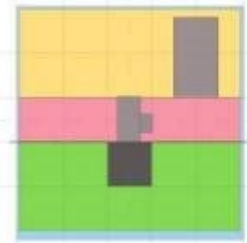
De achtergevel van het woongebouw vormt de grens tussen het representatieve voorerf en het functionele achtererf.

Gemeente Beemster Bestemmingsplan Buitengebied 2012

- Hoeveel ruimte is er voor maatwerk?
- Hoe begeleid je ontwikkelingen in de agrarische sector op de juiste manier?
- Hoe zorg je weer voor draagvlak voor het werelderfgoed?

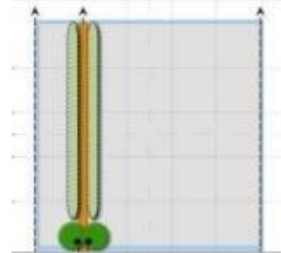
3. zonering in gebruik

Het voorste gedeelte van de erf wordt gebruikt als tuin. Direct achter de achtergevel is een zone waarin het arbeidsintensieve en gemengde gebruik plaatsvindt. Vervolgens staan achterop het erf de grotere bedrijfsgebouwen.

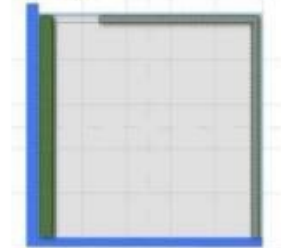
4. erfpad, brug, entreemarkering en bomenlaan

Uniek voor de Beemster is het ensemble van toegangsbrug, poort (met hek), poortwachters (bomen) en een recht erfpad met zicht op het achterliggende landschap.

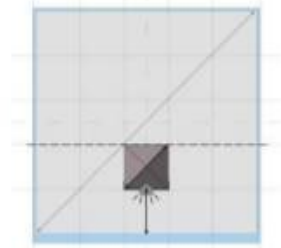
5. afbakening erf

Erven worden duidelijk afgebakend. Dit gebeurt met een sloot en streekeigen erfbeplanting vaak bestaand uit in ieder geval een enkele bomenrij op de rand van het erf. Alle bouwwerken zijn compact gesitueerd binnen het bouwvlak.

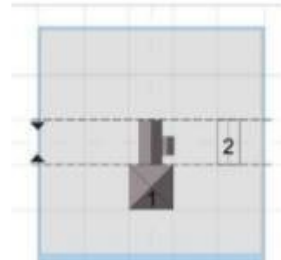
6. stolp (of woning) met pronkgevel

Karakteristiek is de stolp (of woning) in een vooruitgeschoven positie voor op, en historisch gezien midden op, de kavel. Vaak hebben de stolpen een verbijzonderde 'stadse' voorgevel, met een verbijzondering centraal in de gevel (symmetrie).

7. kleine bijgebouwen direct achter achtergevel

In een zone direct achter de woning staan de kleinere bijgebouwen en/of bedrijfsgebouwen. In sommige gevallen is er sprake van een aangebouwde schuur (staart). In andere gevallen zijn het vrijstaande bouwwerken. Wel zijn zij ruimtelijk in balans met de woning.

Energietransitie

Wat is het laadvermogen van het landschap?

Foto Daniel Nicholas

Toerisme, recreatie en beleefbaarheid van het landschap

- Verhalen vertellen (ook digitaal)
- Verbanden leggen tussen het landschap, belevenissen en producten
- De Beemster in zijn context, in de regio plaatsen
- Samenwerken

Bij iedere opgave moeten de **kernkwaliteiten** opnieuw tegen het licht gehouden worden.

Rol van het gemeentebestuur:

Beemster ambassadeurs die vertellen en inspireren

Bewustzijn aanwakkeren: Beemsterlingen zijn onderdeel van het werelderfgoed

Communicatie: wat betekent werelderfgoed?

Siteholders: Gemeente en Hoogheemraadschap

Kans: de nieuwe gemeente kan zichzelf op de kaart zetten met het werelderfgoed als kwaliteitsstempel

Nieuwe gemeente - Nieuwe wet - Vernieuwd rentmeesterschap?

Wie zijn de hoeders van het werelderfgoed?

Het gemeentebestuur: **Beemster ambassadeurs**

De ambtelijke dienst: **kennis** van de betekenis en grenzen van het werelderfgoed, samenwerken, open houding, draagvlak creëren
> Interne Taskforce **Beemster Waarden**?

Externe adviseurs: deskundigheid op het vlak van werelderfgoed, stedenbouw, landschap, architectuur, cultuurhistorie, waterbeheer, duurzaamheid...

Partners in de **regio**: MRA, Stelling van Amsterdam, Provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap, enz.

De **Beemsterlingen**: bevolking, ondernemers

Maak het een project: **ErfgoedDeal**?

ErfgoedDeal = financiering voor projecten op plekken die gaan veranderen en waar erfgoed een rol van betekenis kan spelen op basis van matching.